

MARCOS 1:1-13

INTRODUKSYON...

- Ang bug-os nga laygay sang Dios
 - o Ang aton handom nga itudlo ang bug-os nga Bibliya halin sa Genesis asta sa Revelation.
 - **Binuhatan 20:27** – “Kay wala gid ako sing may gintago sa inyo parte sa bug-os nga katuyuan kag plano sang Dios.”
 - o 4 ka Gospel ang ginatun-an naton 1st - ang bug-os nga katuyuan sang Bibliya - si Jesus!
 - **Juan 5:39** – “Ginatun-an ninyo sing maayo ang Kasulatan kay nagahunahuna kamo nga sa sini nga paagi maangkon ninyo ang kabuhi nga wala sing katapusan. Ang Kasulatan mismo nagapamatuod parte sa akon.”
 - Natapos ta na ang Mateo kag magasugod na kita sa Marcos(tapos sina, *Lucas*, kag *Juan...*)
- Ang 4ka Maayong Balita
 - o 4 ka pagtamod ukon pag-tan-aw sa isa ka hitabo– ang kabuhi ni Jesus– tanan gin-inspirar sang Dios - **II Timoteo 3:16**
 - o Naga-usar ang Dios sang mga tawo nga may mga nagkalain-lain nga ginhalinan kag personalidad para matuman ang iya mga tinutuyo...
 - o Ang manunulat sang kada Gospel may kinaiya-ya nga katuyuan sa pagsulat sang Gospel....
 - o Ang kada isa nagpatalupangod sa mga nagkalain-lain nga aspeto sang pagkatawo kag ministryo ni Jesu Cristo.
 - **Mateo**– Si Jesus nga Hari sang mga Hudyo (*Mesiyas*) / **Marcos** –Si Jesus nga alagad sang tanan
 - **Lucas** – Si Jesus nga isa ka perpekto nga tawo / **Juan** – Si Jesus ang Labing Gamhanan nga Dios
 - o Kun tingbon, ang mga Gospel nga ini nagahatag ini sang bug-os nga laragway ni Jesus- ang Manunulat kag Manog-kumpleto sang aton nga Pagtuo!

ANG LIBRO NI MARCOS...

- **SUMARYO ...**
 - o 16 Chapters / 678 verses - wala naplastar nga pagpasunod base sa kronolohiya ang pagsulat sang Libro ni Marcos
 - o Mga 6 ka bulan antes naton matapos ang libro
 - o Kaundan:
 1. Ang umpisa sang ministryo ni Jesus – **1:1-13** (malip-ot sa *Marcos*)
 2. Ang pagministryo ni Jesus sa Gallilea – **1:14-6:6**
 3. Ang pag-guha ni Jesus sa Gallilea – **6:7-8:21**
 4. Pahayag nga si Jesus ang Kristo– **8:22-38** (sa *Caesarea Philippi*)
 5. Si Jesus sa Jerusalem – **9:1-13:37**
 6. Paglansang sa Krus **14:1-15:47**
 7. Ang Pagbanhaw – **16:1-16:20**

● **SIN-O ANG NAGSULAT SINI NGA LIBRO...**

- o Wala nagapabutyag ang manunulat, pero naandan na kag ginapatihan nga si John Mark ang nagsulat sini.
 - Ang mga testimonya sang mga Kaamahan kag mga nagtukod sang simbahan, nagahiliugyon
 - Na akseptar na sang mga Kristohanon ini nga tradisyon sadto pa nga 2ND century asta subong.
- o John Mark (**Binuhatan 12:12,25; 15:37**), pakaisa ni Barnabas - **Colosas 4:10**
 - Mahimo nga siya ini ang pamatan-on nga nalagyo sa hardin nga wala sang panapton sang gin-arestar si Jesus - **Marcos 14:51-52**
 - Si Marcos isa sa mga nakombertir sang apostol nga si Pedro - **I Pedro 5:13**
 - Nagatipon ang mga disipulo sa balay sang iya nga nanay nga si Mary para pangamuyuan si Pedro - **Binuhatan 12:12**
 - Indi rekta nga disipulo ni Jesu Cristo si Marcos - Indi siya rekta nga nakakita sang kabuhi ni Jesus
 - Bisan ginsulat ni Marcos, ang mga hitabo nga nakasulat sa libro, naghalin ini sa mga salaysay ni Pedro.
 - Ang pagbalay sang libro nga ini nagasunod man sa pagpresentar ni Pedro sang Maayong Balita – **Binuhatan 10:36-41**
- o Kaupod ni Pablo kag ni Barnabas si Marcos sa ila una nga paglakbay para sa misyon - **Binuhatan 13:5**
 - Galing ginbiyaan niya si Pablo kad si Barnabas antes pa matapos ang ila paglakbay - **Binuhatan 13:13**
 - Sang manug-lakat na si Pablo kag si Barnabas sa ikaduha nga Panglakbayon... gusto tani ni Barnabas nga updon si Marcos pero si Pablo indi magpasugot... **Binuhatan 15:36-38**
 - Pwerti gid ka dalum sang ila nga binaisay nga nagresulta sa pagsipakanay nila. Gin-upod ni Pablo si Silas, gin-uod naman ni Barnabas si Marcos kag nagkadto sila sa Cyprus - **Binuhatan 15:39-41**
- o Wala ta gid mabati-an si Marcos asta nga na preso na si Pablo (*madamo gid nga mga tinuig naglipas*)...
 - Sang katapusan sang Ministeryo ni Pablo, nagsulat siya parte kay Markos- **Colosas 4:10 / Filemon 24**
 - Ginapangita ni Pablo si Marcos kay “mapinuslanon gid siya para sa akon para sa ministeryo” - **II Timoteo 4:11**
- o Pinasahi nga kalipikasyon...
 - Suod gid ang pag-inabyanay ni Marcos kag ni Pedro sa makalab-ot 10 asta 20 ka tuig antes ginsulat ini ni Marcos. Sa mga amo man sini nga tinion, abyan niya man nga suod sila ni Pablo kag Barnabas. Ini nga mga pagpakig-angot naghatag sa iya sang pinasahi nga posisyon para makasulat sang Gospel para sa mga gentil (bangod sa misyon ni Pablo) kag base sa mga panudlo ni Pedro.

- **SANG SAN-O GINSULAT...**
 - o Indi sigurado – posible sa mga tuig 40 asta 60 A.D.
 - o Sigurado gid nga antes 70 A.D (ang kalaglagan sang templo)
 - o Madamo nga mga iskolar nagapati – bangod sa linggwahe – nga gin kopya nila ni Mateo kag ni Lucas si Marcos
 - o Ginahunahuna nga una gid sa mga Gospels ang Libro ni Marcos - dason si Mateo, dason si Lucas, kag ulihi ang kay Juan.
- **PARA KAY SIN-O GINSULAT INI...**
 - o Kun ang Mateo ginsulat para sa mga Hudyo...
 - o Ang Gospel ni Marcos ginsulat para sa mga Romano / Gentil
 - o Amo lang ini ang Gospel nga wala sang Genealohiya ukon listahan sang kaliwatan - Indi importante para sa mga Romano ang kaliwatan sang mga Hudyo.
 - o Wala sang may ginsambit parte sa pagkabata ni Jesus – nakatutok lang sa ministeryo ni Jesus
 - o Naghatag si Marcos sang tion para mag explikar sang mga kostumre sang mga Hudyo - **Marcos 14:12 / 15:42**
 - o Ginbadbad niya ang Aramaic (linggwahe sang mga Hudyo) kag ginsaylo sa Griego – **Marcos 3:16, 5:41, 7:11**
 - o Kaisa lang siya nagbalikwat halin sa Daan nga Testamento (*ikumpara sa 54 ka beses sa Mateo*)
- **NGAA GINSULAT INI...**
 - o Gusto ipakita ni Marcos sa mga Gentil - nga si Jesu Cristo isa ka himpit nga alagad sang tanan
 - o 10 lang ka parabola ang nasulat sa Gospel ni Mark (ikumpara sa 23 sa Mateo, 24 sa Lucas)
 - o Pero ari di nakasulat ang 24 ka mga mirakulo ni Jesus ...
 - o Ang yabi nga tinaga nga ‘gilayon’ – gingamit 42 ka beses sa Marcos (7 ka beses sa Mateo / kaisa lang sa Lucas)
 - o Nakatutok sa mga ginabuhay ni Jesus – ginapakita nga naga-alagad siya sa tanan...
 - o Yabi nga bersikulo: **Marcos 10:45** – “*Kay bisan pa gani ako nga Anak sang Tawo wala nagkadto diri sa kalibutan agod alagaran, kundi mag-alagad kag maghatag sang akon kabuhi agod matubos ang madamo nga mga tawo.*”

PAGSUGOD SANG MINISTERYO NI JESUS... VS. 1-13

- **ANG UMPISA SANG MAAYONG BALITA NI JESU CRISTO... VS. 1**
 - o Ang tinaga nga Gospel nagakahulugan ‘Ang Maayong Balita’
 - o Ang maayong balita amo nga ginkuha na sang Dios ang aton sala – kag gin abrehan ang alagyan pakadto sa langit!
 - o Pero ang ini nga “Maayong Balita” - naga-umpisa kay Jesu Cristo...
 - o **Kun wala si Jesus – wala sang maayong balita – wala Gospel – wala kaluwasan – wala langit**
 - o **Amo na nga kun ngaa gustohon ta nga mag tuon para makilala ta si Jesus!**

- **SI JUAN NGA MANOGBAWTISO... (3 KA PUNTO) VS. 2-8**

- o 1st - Gin-umpisahan ni Marcos ang iya nga Gospel sa kay Juan nga manogbawtiso...
 - Anak ni Zacharias (isa ka pari) kag ni Elizabeth (paryente ni *Maria*) – **Lucas 1:5-80**
 - Napun-an sang Espirito, bisan sang ginabusong pa lang – **Lucas 1:15**
 - Siya ang labing dako nga propeta (kag ang pinaka-ulih) sa tanan nga mga propeta sang Daan nga Testamento...
 - **Mateo 11:11** – “Nagsiling pa gid si Jesus, “Sa pagkamatuod, hasta subong wala pa gid sing may natawo nga maglabaw pa kay Juan. Pero karon ang bisan sin-o nga labing kubos sa mga nagapasakop sa paghari sang Dios, mas labaw pa kay Juan.”
 - Nagbalik si Elias sa mga tumuluo...
 - **Malakias 4:5** – “Pamati kamo! Sa indi pa mag-abot ang makahaladlok gid nga adlaw nga magasilot ako, ipadala ko sa inyo si Propeta Elias.”
 - Halin sa desyerto - nagkari siya nga may panapton nga buhok sang kamelyo - panit nga paha – kag nagakaon sang apan kag dugos...
 - Wala nagakabalaka si Juan sa iya nga hitsura– wala siya nagasunod sa kadam-an
 - Indi siya manggaran–wala siya sang panapton nga malahalon- simple lang siya (nagakaon pa sapatsapat)
 - Bangod nga wala siya nagahigugma sa kalibutan nga ini – bug-os ang pagtuo niya sa Dios!
 - **Roma 12:2** – “Indi kamo magsunod sa mga pagginawi sang mga tawo sa sini nga kalibutan. Tuguti ninyo ang Dios nga bag-uhon niya ang inyo hunahuna, agod mahibalan ninyo ang kabubut-on sang Dios—kon ano ang maayo, husto, kag kon ano gid ang iya nagustuhan.”
 - Diin ang aton tagipusoon – diin ta gina-ubos ang aton oras –maggad – talento...
 - Madali lang kita masiod sa mga palaligban sang sini nga kalibutan – mga butang sang kalibutan
 - Kun nagahigugma kita sang kalibutan nga ini– indi gid kita makasunod sa Ginoo
 - **I Juan 2:15** – “Indi ninyo paghigugmaa ang kalibutan ukon ang kalibutanon nga mga butang. Kon ginahigugma ninyo ang kalibutan, wala kamo nagahigugma sa Amay.”
- o 2nd - Ang mensahe ni Juan Bautista...
 - Nakasulat sa - **Malakias 3:1 / Isaias 40:3** – ang isa lang gid nga ginbalikwat halin sa Daan nga Testamento
 - Nag-abot si Juan para magpreparar sang alagyan ni Jesus...
 - Madamo gid mga ideya ang mga tawo kun paano makakadto sa langit – Si Juan nagkari para ipakita ang alagyan...
 - Damo man gihapon ideya nga kun paano magpa-langit - madamo nga alagyan...
 - Muslim – Buddhism – Hinduism – kag madamo pa gid nga kun ano-ano...
 - Matingala ka na lang kun ano ang sakto nga alagyan – tanan ayhan nga dalan makapa-langit.....
 - **Mateo 7:13** – “Magsulod kamo sa makitid nga puwertahan, tungod kay masangkad ang puwertahan kag malapad ang dalan nga nagapakadto sa impyerno, kag madamo ang nagaagi sa sina nga dalan.”
 - Ang masangkad nga dalanon – ang mahapos nga dalanon - kun diin ang kadam-an - amo ang alagyan nga sala!

- Si Jesus lang gid ang alagyan pakadto sa langit- Siya lang gid ang makapatawad sang tanan naton nga sala!
- **Matthew 7:14** – “Pero makitid ang puwertahan kag mabudlay ang dalan nga nagapakadto sa kabuhi nga wala sing katapusan, kag diutay lang ang nagaagi sa sina nga dalan.”
- Pagbantala sang Baptismo sang Paghinulsol...
 - Ginpakita ni Juan ang makitid nga ‘alagyan’ sang ginpahayag niya ang makasasala nga tagipusoon sang tawo
 - Ang problema sang tawo amo ang sala– pero madamo wala kabalo...
 - Ang tawo masami nagapaminsar nga sila ‘maayo’ – ginakumpara nila ang ila kaugalingon sa iban...
 - Pero ang talaksan sang “Maayo” para sa Dios - dapat Perpekto gid – wala bisan isa ka sala – **Mateo 5:48**
 - Kun marealisar naton nga Daku gid kita nga makasasala – kag ang kabayaran kamatayon – **Roma 6:23**
 - Makita naton nga kinahanglan ta gid si Jesus – makita ta ang makitid nga ‘alagyan’
- Nahibaloan ni Juan nga indi siya ang sabat – gintudlo niya kita sa tuod nga sabat...
 - May maabot nga nagasunod sa akon nga labing mas gamhanan...
 - Ara si Juan indi para siya ang solusyon sang problema – ara siya para itudlo ang iban sa tuod gid nga solusyon – si Jesus.
 - Kun may tawo nga magpalapit sa aton kag mangayo sang sabat kag bulig -daw hapos lang nga tilawan ta nga kita ang sabat...
 - Kag ang tawo mas gusto magpalapit sa isa nga matandog nila kag makita...
 - Ano pa daw mas mahapos sa ila magsalig sa tawo kaysa magsalig sa Dios
 - Galing indi kita ya makapatawad sang sala– indi naton maluwas ang mga nagtalang – pwede ta lang itudlo...
- Si Juan nagbawtiso sa tubig – Si Jesus maabot kag magbawtiso sa kalayo...
 - Bawtismo sa tubig...
 - Isa ka laragway ang bawtismo ni Juan – laragway sang matabo kun magtuo na kita kay Jesus
 - **Roma 6:4** – “Gani ang pagbautiso sa aton nagapakilala nga sang napatay si Cristo, kita napatay man kag ginlubong upod sa iya, agod subong nga si Cristo ginbanhaw sang makagagahom nga Amay, kita magakabuhi man sang bag-o nga kabuhi.”
 - Ang baptismo wala nagakahulugan nga bahin na kita sang isa ka denominasyon...
 - Wala kita ginaluwas sang bawtismo – laragway lang ina sang aton paghinulsol kag Kaluwasan
 - Napatay kita sa aton daan nga kinaandan – nalubong upod kay Kristo – Kag ginbun-ag liwat sa bag-o nga kabuhi!
 - Bawtismo sa Kalayo - ang Espirito Santo...
 - Gin siling ni Juan nga sa pag-abot ni Jesus - Magabawtiso Siya sa Kalayo - Espirito Santo!
 - **Mateo 3:11** - “Ako nagabautiso sa inyo sa tubig sa pagpakilala nga nagahinulsol na kamo sa inyo mga sala, pero may magaabot nga nagasunod sa akon nga mas

gamhanan pa sang sa akon kag indi gani ako takos nga mangin iya suluguon. Siya magabautiso sa inyo sa Espiritu Santo kag sa kalayo.”

- o Kun maghambal ako nga may'gwapo nga salakyan para sa inyo' – 'pero, wala gas...'
- o Pinakagwapo nga salakyan pero wala gas– waay pulos – tudlon mo pa
- o Ang gahom – gas – para sa Kristohanon – Espiritu Santo!
- o Indi lang Kaluwasan ang ginahatag ni Jesus – Ginahatagan niya man kita sang GAHOM para magkabuhi para sa Iya!
- o Nahibaluan ni Juan nga makatudlo lang siya nga padulong sa isa nga may tuod nga GAHOM –kay Jesus!
- o Masugiran ta ka kun diin ang stasyon sang gas – pero kinahanglan nga magkadto ka didto para magpa-tughong!
- o Kun nabudlayan ka sa imo panglakaton– nagapanghina – nga daw ikaw ang nagatulod sang salakyan
- o Palapit ka kay Jesus – Libre nga hatagan ka niya sang gas – ang balaan nga Espiritu – **Lucas 11:13**

o 3rd - Ang sabat sang mga Tawo

- Jerusalem – Judea nagkadto sa Iya(Indi perpekto) kag nabawtisohan nga nagatuad sang ila mga sala
- Mga makasasala, mga nagkalisod, mga imol, mga ginsikway, bisan sin-o nga nagakinahanglan paglaum
- Nagpalapit sa paghinulsol– nagtuad sang ila mga sala
- Mapatawad kita kun handa kita nga magtuad kag maghinulsol sa kay Jesus!
- Bisan ano pa ang aton mga naobra – ano man nga kabug-atan ang aton ginalukdo - ilatag ta ina sa tiilan sang krus
- **I Juan 1:9** – “Pero kon ituad ta sa Dios ang aton mga sala, masaligan siya sa pagpatawad sang aton mga sala kag sa pagtinlo sa tanan ta nga mga kalainan. Himuon niya ini tungod nga matarong siya.”
- Mabaskog nga gin-usar sang Ginoo si Juan – para magdala sang mensahe sang kapatawaran
- Bangod indi siya nahigot sa kalibutan – kag nagatudlo sa ila padulong sa Ginoo!

● **BAWTISMO NI JESUS... (3 KA PUNTO) VS. 9-13**

o 1st -Si Jesus nagkadto kay Juan – kag nabawtisohan sa Jordan...

- Nagpabawtiso si Jesus indi tungod nga kinahanglan miya maghinulsol - wala gid siya sang sala
- Nagpabawtiso Siya para maging ehemplo nga pagsulundan naton – tanan nga ginbuhat niya ehemplo para sa aton
- **Sa tanan nga butang, tinguhaon naton nga ipahisuno ang aton kabuhi sa kay Jesus– I Corinto 11:1**
- **Ang himpit nga huwaran – ang perpekto nga ehemplo – nagasunod sa mga tikang ni Jesus!**

o 2nd - Ang trinidad nga kinaugali sang Dios...

- Sang pa-guha na si Jesus sa tubig – ang Balaan nga Espiritu nanaog sa Iya nga daw salampati...

- Ang tingog sang Amay naghalin sa langit nga nagasiling- ‘Ikaw ang pinalangga ko nga Anak’...
 - Wala gina explikar sang Bibliya sa aton kun paano ang Dios naging 3 sa 1...
 - Pero makapamat-ud gid kita nga matuod ini! Klaro GID ang Bibliya – 3 ang ara sa langit
 - Dios Amay / Dios Anak / Kag Dios nga Espirito Santo- amo ini ang 3 sa 1 - **I Juan 5:7**
- o 3rd - Gilayon gid nga gindul-ong siya sang Espirito sa kamingawan...
- Kamingawan - nagaisahanon, masubo, kagulub-an, indi mapuy-an, ginbiyaan, gindingot kag indi mabuligan ukon maproteksyonan sang iban, labi na gid mga abyan kag pamilya
 - Gintawag kita nga maglakat sa Espirito - **Roma 8:1, Galacia 5:16**
 - Pero ang paglakat sa Espirito - basi mangahulugan nga idul-ong kita sang Dios sa kamingawan...
 - Wala nagapromisa ang Dios nga mangin mahapos ang aton kabuhi kun magsunod kita sa Iya.
 - **Juan 16:33** – “Ginasugid ko ini nga mga butang sa inyo agod may kalinong kamo tungod sa inyo pagtuo sa akon. Paantuson kamo sang mga tawo sang kalibutan, pero indi kamo magkahadlok tungod kay gindaog ko na sila.”
 - Panugotan sang Dios nga mag-agi kita sa pagtilaw para mahibaluan ta ang pinakaimportante nga leksyon...
 - Indi kita dapat magsalig sa aton kaugalingon! Sa baylo magsalig gid kita sa Dios!
 - Didto gintemptar siya ni Satanas sa sulod sang 40 ka adlaw kag 40 ka gab-i...
 - 40 ang numero sang mga pagtilaw kag temtasyon sa Bibliya...
 - Noah, Moises sa Midian, Kabataan ni Israel nagalugayaw...
 - Gindul-ong sang Espirito si Jesus sa kamingawan 40 ka adlaw – pagtilaw
 - Kinahanglan ni Jesus nga makaagi sa pagtilaw sa kamingawan antes siya maka-umpisa sang Iya nga Pagpangalagad sa ministryo
 - Gusto naton nga usaron kita sang Dios – gusto ta nga makapalapit kita sa Ginoo... galing...
 - Masami nga mahibaloan ta nga antes kita mausar sang Dios – Mahikotar Siya anay sa aton kabuhi!
 - Indi ka makibot nga kun ginapangayo mo sa Dios nga usaron ka - kag mahibaluan mo na lang nga ara ka na sa pagtilaw
 - **I Pedro 4:12** – “Mga hinigugma, indi kamo magkatingala sa masakit nga mga pagtilaw nga inyo ginaagihan. Kon ginatilawan ang inyo pagtuo indi kamo maghunahuna nga kon daw ano na gid ang matabo sa inyo.”
 - Subong nga aga, sundon ta ang mga tikang ni Jesus – nga may bag-o nga kabuhi sa iya...
Paghangop nga kun ngaa ginapaagi kita sa kamingawan...
Ginapreparar kita sang Dios – ginadihon kita – ginaporma – bilang Diosnon nga mga lalaki kag Diosnon nga mga babaye!
 - Tularan naton si Juan Bautista – indi nahigot sa kalibutan...
Nagatudlo sa iban padulong sa sabat – kay Jesus – kun diin may kapatawaran para sa ila mga sala